

Behandling af apopleksi i Danmark

Resultater fra Det Nationale Indikatorprojekt

v/ Forskningsoverlæge, PhD
Søren Paaske Johnsen
Klinisk Epidemiologisk Afdeling
Århus Sygehus, Århus Universitetshospital

Kvaliteten af det danske sundhedsvæsens indsats for hospitaliserede patienter med apopleksi følges løbende inden for rammerne af Det Nationale Indikatorprojekt (NIP). Baggrunden og opbygningen af projektet har været beskrevet tidligere i Apopleksi (2004/1).

Resultaterne fra NIP-apopleksi offentliggøres på sundhedsportalen www.sundhed.dk. Det er her muligt at se data opgjort på både lands-, regions- og afdelingsniveau. Dataindsamlingen blev påbegyndt i 2003, og med offentliggørelsen af resultaterne for 2006 foreligger der således nu data for udviklingen i kvaliteten af diagnostik, behandling og pleje over en fireårig periode.

Der blev i 2006 indberettet i alt 11.932 patientforløb. Komplettheden af patientregistreringen har over årene ligget på et stabilt højt niveau omend den præcise kompletthed er noget usikker på grund af mangelen på valide referencekilder. Det skønnes dog, at over 80% af alle hospitaliserede patienter indberettes til NIP.

Der har igennem årene været anvendt de samme otte kvalitetsindikatorer, hvilket muliggør, at udviklingen over tid kan følges. For de enkelte kvalitetsindikatorer har udviklingen været følgende:

Indikator I: Andel af patienter, der indlægges i en apopleksienhed

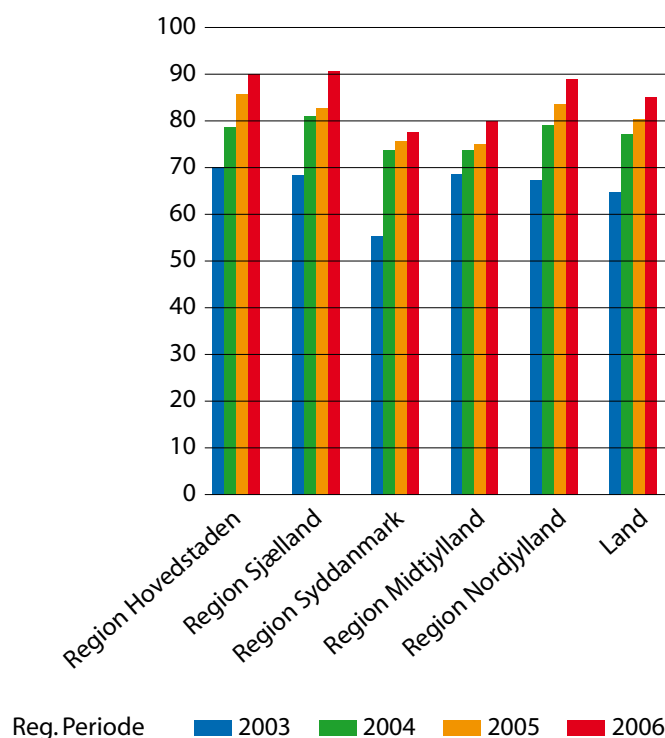
Der var i 2006 en betydelig fremgang, og den positive udvikling for denne indikator siden etableringen af NIP-apopleksi er dermed blevet forstærket. Således blev 88% af patienterne på landsplan indlagt i en apopleksienhed senest 2. indlæggelsesdøgn, hvilket var en fremgang på 7 procentpoint i forhold til 2005. I alt blev 95% af patienterne i 2006 indlagt i en apopleksienhed i løbet af deres indlæggelse. Der var kun beskedne variationer mellem de enkelte regioner, idet indikatorværdierne varierede fra 84-91%.

Indikator II: Andel af patienter med akut iskæmisk apopleksi uden atrieflimren, der sættes i trombocythæmmende behandling

I 2006 blev i alt 85% af patienterne med akut iskæmisk apopleksi uden atrieflimren sat i trombocythæmmende behandling senest 2. indlæggelsesdøgn, hvilket var en fremgang på 5 procentpoint i forhold til 2005. Der var også for denne indikator tale om en fortsættelse af en positiv udvikling iagttaget ved tidligere opgørelser i NIP-apopleksi. Skønt der generelt var tale om fremgang, lå alle regioner fortsat under den fastlagte målsætning på 95% af patienterne. I løbet af hele indlæggelsesforløbet blev 98% af patienterne i 2006 dog sat i behandling.

Udviklingen over tid for hele landet såvel som de enkelte regioner er illustreret i Figur 1.

Andel opfyldt i %

Figur 1. Andel af patienter med akut iskæmisk apopleksi uden atrieflimren, der sættes i trombocythæmmende behandling senest 2. indlæggelsesdøgn i perioden 2003-2006.

Danmark i perioden 2003-2006: onale Indikatorprojekt

Indikator III: Andel af patienter med akut iskæmisk apopleksi og atrieflimren, der sættes i antikoagulansbehandling

I 2006 blev i alt 63% af patienterne med akut iskæmisk apopleksi og atrieflimren sat i antikoagulansbehandling inden for 14 dage. Dette svarer til en forbedring på henholdsvis 4 og 21 procentpoint i forhold til 2005 og 2003. Der var fortsat i 2006 betydelig variation mellem de enkelte regioner, idet indikatorværdierne varierede mellem 57-82%. Det kan konkluderes, at det tilsyneladende endnu kun er en begrænset andel af patienterne med iskæmisk apopleksi og atrieflimren uden kontraindikationer, som blev sat i antikoagulansbehandling. Der har imidlertid været rejst tvivl om validiteten af de registrerede data vedrørende denne indikator, hvorfor der aktuelt bør udvises varsomhed med hensyn til tolkningen af resultaterne.

Indikator IV: Andel af patienter, der får udført CT/MR scanning

For denne indikator har der også været tale om en betydelig fremgang i alle regioner i hele den periode, hvor NIP-apopleksi har opgjort indikatoren. I 2006 blev i alt 57% af patienterne undersøgt med CT/MR-scanning på indlæggelsesdagen og 91% inden for de to første indlæggelsesdøgn. Dette svarer til en fremgang på henholdsvis 7 og 8 procentpoint i forhold til 2005. Under hele indlæggelsesforløbet blev i alt 99% af alle patienter undersøgt.

Indikator V: Andel af patienter, der vurderes af fysioterapeut

I 2006 blev 68% af alle patienter vurderet af en fysioterapeut inden for de første to indlæggelsesdøgn. Dette var en stigning på 9 procentpoint i forhold til 2005, men fortsat under den fastlagte målsætning på 90%. Også for denne indikator er der tale om en fortsættelse af en positiv udvikling, som har strakt sig over flere år i NIP-apopleksi. Alle regioner ligger fortsat betydeligt under den fastlagte standard, men det er bemærkelsesværdigt, at det i alle regioner har været muligt at forbedre indikatorværdien markant. Under hele indlæggelsesforløbet blev 97% af patienterne i 2006 vurderet.

Indikator VI: Andel af patienter, der vurderes af ergoterapeut

Også for denne indikator har der været en meget positiv udvikling siden 2003 og denne udvikling er fortsat i 2006. I alt blev 65% af patienterne vurderet af en ergoterapeut inden for de første to indlæggelsesdøgn. Dette var en stigning på 11 procentpoint i forhold til 2005. Resultatet er dog fortsat betydeligt under den fastlagte standard på 90% for alle regioner. Under hele indlæggelsesforløbet blev 97% af patienterne vurderet i 2006.

Indikator VII: Andel af patienter, der får foretaget vurdering af ernæringsrisiko

I 2006 fik 64% af patienterne foretaget vurdering af deres ernæringsrisiko inden for de første to indlæggelsesdøgn, hvilket svarede til en fremgang på 9 procentpoint i forhold til 2005. Skønt resultaterne endnu ikke lever op til målsætningerne, er også her sket markant fremgang både i 2006 og i hele den periode, hvor NIP-apopleksi har opgjort indikatoren. I løbet af hele indlæggelsesforløbet fik 90% af patienterne foretaget vurderingen.

Indikator VIII: Andel af patienter, der dør inden for 30 dage efter symptomdebut

I alt døde 11% af patienterne inden for 30 dage efter indlæggelse i 2006. Der har kun været beskedne ændringer i mortaliteten siden 2003. Der var nogen regional variation, men både på lands- og regionalt plan var målsætningen om en mortalitet under 20% tilsyneladende opfyldt.

Udviklingen i resultaterne fra NIP-apopleksi viser, at kvaliteten af indsatsen i den tidlige fase på en række vigtige områder har flyttet sig væsentligt i positiv retning inden for en relativt kort årrække. Resultaterne synes at understøtte hypotesen om, at kliniske kvalitetsdatabaser kan medvirke til at udvikle den faglige kvalitet. En vedvarende indsats vil dog også fremover være nødvendig for at leve op til de opstillede målsætninger, hvilket kræver, at kvaliteten forbedres yderligere.